

Quan el propinent 22 de maig Enric Morera i Marga Sanz acudescuen a exercir el seu dret de vot, de segur que faran una crida a la participació massiva i perquè tot-hom s'hi sume, a la famosa *festa de la democràcia*.

Una altra cosa és què pensen realment, però. Com que això serà a primera hora del matí, un dels moments de més afluència a les urnes, molt possiblement hauran fet cua, abans de dipositar-hi la papereta amb el seu nom. Aleshores –ben al contrari del que dicta el discurs oficial– pensaran que potser hi ha massa personal allà dins...

Perquè, segons quina siga la participació d'aquell dia, tant la coalició Compromís com Esquerra Unida del País Valencià (EUPV) tindran més a l'abast o menys el llistó del 5% que dirimeix qui accedeix i qui no a les Corts. Qui sobreviu i qui no a la feréstega política valenciana, vaja.

Si 70 electors de cada 100 s'arriben al seu col·legi, el repte es complicarà i de quina manera. Si només n'hi van fan 65 de cada 100, però, les seues opcions de continuar a la cambra es multiplicaran de manera exponencial. Amb un cens tancat de 3.484.413 electors, l'assistència de 2.440.000 ciutadans a la festa en qüestió equivaldria a un 70% de participació. Ara bé, per cada grupet de 35.000 persones que no hi vaja, el percentatge decreixerà d'un 1%. Atès que la principal bossa de descontents –és a dir, d'abstencionistes no habituals– és en els dos partits majoritaris, la matemàtica explica que els sufragis de les forces amb menys suport cobraria més valor.

El 2007, el primigeni Compromís va aixoplugar Esquerra Unida, Bloc Nacionalista Valencià, Els Verds del País Valencià, Els Verds – Esquerra Ecologista i Izquierda Republicana. Un pentapartit que no va satisfer les expectatives creades i que, de fet, va quedar migpartit tan bon punt s'estrenà la legislatura que ara s'ha clos. Dels set únics diputats que van obtenir –fruit del pobre 8,1% dels vots, ben lluny de l'11,2% que EUPV i Bloc havien sumat per separat el 2003–, quatre van precipitar l'eixida dels altres tres. Els dos representants del Bloc

A la taula d'en Bernat, qui no hi és no hi és comptat



Enric Morera, secretari general del Bloc i cap de llista de la coalició Compromís –que aixoplugà també Iniciativa i Esquerra Ecologista–, i Marga Sanz, coordinadora d'EUPV i número 1 a les Corts.

Esquerra Unida del País Valencià (EUPV) i la coalició Compromís encaren la campanya electoral amb la incertesa de si continuaran a les Corts.

Si cap dels dos no supera el tall del 5%, l'hemicicle valencià estrenarà bipartidisme.

On es juguen la supervivència els uns i els altres?

–Enric Morera, número 2 per València, i Josep Maria Pañella, número 2 per Castelló–, en connivència amb els representants d'EUPV Mònica Oltra i Mireia Mollà –3 per València i 2 per Alacant, respectivament–, van foragi-

tar els tres representants de la formació esquerrana afins a la direcció que en aquell moment ostentava Glòria Marcos, a qui la majoria del grup va remoure com a síndica, primer, i va expulsar, a continuació. L'eixida de

Marcos va comportar la fugida dels altres dos caps de cartell –Lluís Torró, que havia liderat la llista alacantina, i Marina Albiol, la castellonenca–, que passaren a integrar un grup de no-adscrits que ha patit les estretors que la legislatura anterior les Corts havien previst per a aquests casos, que acostumen a tenir a veure amb el transfuguisme. Curiosament, els tres diputats d'Esquerra Unida han acusat Oltra i Mollà de "trànsfugues", i encara s'hi refereixen.

Fet i fet, ambdues van passar a formar part d'Iniciativa del Poble Valencià, una formació que mai no ha comparegut tota sola a les urnes i que tampoc no hi anirà enguany, atès que han renovat el Compromís –ja sense el cognom "pel País Valencià– amb el Bloc i Esquerra Ecologista. Esquerra Unida, de la seua banda, recupera la seua nomenclatura després de dos comicis valencians inserida en sengles coalicions pre-electoral. El 2003 s'havien presentat com a Entesa.

El Bloc, que aquell 2003 va presentar-se sota el seu nom per última vegada, és ara el partit-franquícia de la coalició. Enric Morera, secretari general dels nacionalistes valencians, lidera la llista de la circumscripció de València i és, per tant, l'aspirant a presidir la Generalitat. Mònica Oltra, amb un nivell de coneixença més alt entre la ciutadania gràcies a les seues intervencions com a síndica del grup que fou a la primera meitat de la legislatura, ocupa el segon lloc de la candidatura. Paral·lelament, Pañella encapçala la de Castelló i Mollà la d'Alacant.

La referència electoral del 2008, quan EUPV i Bloc-Iniciativa-Verds ja van presentar-se separatament als comicis estatals, va llegar uns resultats modestos que, en el primer cas, van fer perdre a Esquerra Unida l'única acta de diputat que conservava al Congrés. Els seus 74.405 vots, gairebé la quarta part dels 286.582 obtinguts el 1996, van ser com una dutxa freda. Una cosa semblant va experimentar el trident ara rebatejat com a Compromís quan, a les mateixes eleccions, tan sols van reunir l'1% dels sufragis, 29.760. Isaura Navarro, que havia estat diputada amb EUPV del 2003 al 2007, va decebre les il·lusions d'una estrena que esperaven potent.

L'espill del 2003. Als penúltims comicis valencians, EUPV –154.494 vots, el 6,45% dels emesos– i el Bloc –114.122 vots, el 4,77% del total– van situar-se, globalment, en un 7,13% de vot sobre cens. De cada 100 persones més grans de 18 anys amb aquest dret, 7 i escaig van optar per una d'aquestes dues opcions. En canvi, l'any 2007, plegats, tan sols van resultar suggeridors per a 5 persones i mitja de cada 100 que hi havia censades. Tots dos confien que enguany, de nou en paperetes diferents, puguen retornar als nivells de suport del 2003, quan Esquerra Unida va anotar-se 6 escons i el Bloc va quedar-se a no-res d'accedir en solitari, per primera vegada, a l'hemicycle de la plaça de Sant Llorenç. Així doncs, anhelan una participació baixa i fer retornar al sarró els 73.000 vots perduts en el període 2003-2007.

On van perdre's? Una anàlisi dels resultats del 2003 d'EUPV i Bloc, comparada amb els de Compromís de l'any 2007, indica en quines comarques va ser més considerable la fuga. Se'n destaquen, en aquest sentit, l'Alacantí –un descens del 41% del suport–, el Baix Segura –una pèrdua del 38%–, les dues Marines –la Baixa, un 36%, i l'Alta, un 33%– i fins i tot l'Alcoià, on van quedar-se pel camí el 31% dels vots del 2003. A la ciutat de València, el descens global va ser del 32%, una xifra igualment significativa. A la conurbació del cap i casal, la caiguda del vot d'EUPV i Bloc, casats com a Compromís només cinc mesos abans de les eleccions, va *limitar-se* al 28%.

Les raons de llengua –que en principi podien servir per a separar encara més l'oli i l'aigua que van demostrar ser aquestes dues formacions– cauen de seguida que s'observa el descens compassat de comarques com ara la Safor i el Vinalopó Mitjà. Si a la primera –de majoria catalanoparlant i que

el 2003 havia aportat el 9,3% dels vots al Bloc i un tímid 2,7% a EUPV– la caiguda va ser del 24%; a la segona –sobretot castellanoparlant i on el 2003 EUPV havia recollit el 6,1%, i el Bloc un minso 1,3%–, les pèrdues van ser molt semblants, del 26%.

Sí que va percebre's, en qualsevol cas, un retrocés en conjunt a les comarques més poblades del sud. La que va acostar-se més a la suma del 2003 va ser la Ribera Alta –també amb un elevat nombre de catalanoparlants–, on el descens va circumscriure's al 6%. Ara bé, a les dues Planes, on es concentra la major part de la demografia castellonenca i on el Bloc té una implantació superior a la d'Esquerra Unida, també van haver-hi xifres vermelles: d'un 33% a la Plana Baixa i d'un 20% a l'Alta.

Tot plegat indica que molts dels votants d'EUPV del 2003 van girar l'esquena a Compromís el 2007. Molts més que no els que quatre anys abans havien votat el Bloc. Amb tot, aquest partit també va tenir fuites considerables, atès que és poc creïble que els nacionalistes fidelitzaren els seus 114.000 vots del 2003; això implicaria que tan sols 80.000 dels 154.000 votants d'EUPV van mantenir-hi el vot.

Una ullada a les dades dels comicis municipals que tingueren lloc alhora indica que el Bloc va perdre més de 25.000 paperetes locals. Esquerra Unida va caure de 35.000 vots. 60.000 paperetes menys que coincideixen amb les 73.000 que la improvisada coalició va perdre a l'urna autonòmica.

On poden recuperar-se? Hi ha sis poblacions que, en conjunt, apleguen 1.200.000 electors, un de cada tres del país. Són València, Alacant, Elx, Castelló de la Plana, Oriola i Torrevella. Tenint en compte que, en quatre d'aquestes ciutats, el Bloc hi té un pes molt reduït –a la capital de la Plana, el seu

Els resultats del 2007 indiquen que els uns i els altres van caure en paral·lel

EUPV i Bloc han de recuperar els 73.000 vots que van perdre junts ara fa quatre anys

EUPV i Compromís han de ser votats, cadascun, per quatre censats de cada cent

Es preveu que tant el PP com el PSPV-PSOE perdran vots sobre l'any 2007

pes als comicis d'aquest tipus és pels volts del 5%—, Compromís troba ací un entrebanc important.

D'ací ve que s'hagen decantat per una cara coneguda —i molt relacionada amb EUPV, com a ex-coordinador general i portaveu a les Corts que fou, a més d'ex-secretari general del Partit Comunista del País Valencià—, Joan Ribó, a València, i una altra de més jove però amb molta projecció els darrers temps, Mireia Mollà, com a número 2 de Compromís a les eleccions locals d'Elx.

Pel que fa a Esquerra Unida, les visites del coordinador general estatal, Cayo Lara, han estat una constant d'ençà que va prendre possessió del càrrec en substitució de Gaspar Llamazares, que, certament, tenia molt més bona sintonia amb els escindits d'Iniciativa que no amb la nova cúpula dirigent d'EUPV. Lara sovinteja ciutats mitjanes i grans on hi ha el graner de vots principal de la formació, que presenta la meitat de candidatures locals que Bloc-Compromís.

Projeccions. Sobre cens, el PP de Francisco Camps va obtenir l'any 2003 el 33,5% de les paperetes, i el 2007, el 36,5%. Els socialistes, amb Joan Ignasi Pla al capdavant, van arribar al 25,5% ara fa vuit anys i a només el 24%, ara fa quatre anys. Els uns i els altres cauran en aquest apartat, perquè els efectes dels casos de corrupció que assetgen el PP duren votants

seus a l'abstenció —no pas a votar els partits de l'oposició, tret de l'opció pintoresca que serà Unión Progreso y Democracia (UPD)—, mentre els socialistes també perdran votants respecte al 2007: seran els grans perjudicats dels efectes de la crisi econòmica valenciana, especialment severa, i també es ressentiran del baix nivell de coneixença del seu líder actual, Jorge Alarte. Hi ha camp per recórrer, doncs, i és ací on Esquerra Unida i Compromís tenen força més possibilitats que no ara fa un any o dos, quan el parlament valencià semblava destinat a partir-se en dos formatgets.

Si EUPV i Bloc retornaren a gaudir dels vots que el 2003 van obtenir en solitari, i sempre que PP i PSPV-PSOE perden una mica de pistonada, els uns i els altres en formaran part. Fins i tot podria haver-hi un escenari de majoria absoluta ajustada, si Camps perd tres de cada 36 vots que va recollir el 2007. Jorge Alarte, que es conformaria a no renovar tres de cada 24 dels seus, fins i tot podria escurçar diferències amb el PP. És en els vots restants, en aquests tres que deixen enrere els socialistes, on Esquerra Unida i sobretot Compromís es disputen l'accés a les Corts. Si en fidelitzen uns quants, ho tindran costera avall: haurà baixat la participació i ells hauran aprofitat el desgast del PSOE. Si, per contra, se situen més a prop dels 100.000 vots que no dels 125.000, ni una participació del 67% no els salvarà la vida.

L'objectiu d'Esquerra Unida i Bloc, per tant, consisteix a fer anar a les urnes 4 persones de cada 100, cadascun. Si de cada 100 electors censats, 4 opten per EUPV i 4 més per Compromís, serà factible de repetir un mapa electoral com l'actual, amb quatre grups i una majoria absoluta que, malgrat ser còmoda, no ho serà tant com les del PP murcià o madrileny. Sempre hi haurà aquest consol, per als nòmades opositors valencians que no saben ben bé per quin punt del Sàhara transiten, si més a prop de la mar o si cada cop més terra endins. Un pelegrinatge dur, molt dur, en què només cada cert temps seuen a taula per a menjar. Qui no siga capaç de traure noves forces, corre el risc de perdre el pas i caure defallit.

Víctor Maceda



PRATS I CAMPS

Tres setmanes abans de les eleccions, quines sensacions teniu?

—Tinc molt bones sensacions perquè farem història i trenquem el bipartidisme, que és l'estratègia que tenen els partits centralistes a casa nostra. Crec que traurem uns resultats electorals molt dignes tant a l'àmbit autonòmic com al municipal. Traurem un grup parlamentari de la mateixa dimensió que tenim ara, tot i que és evident que juguem en inferioritat de condicions respecte als partits centralistes. La fita que ens marquem és un grup parlamentari de sis o set diputats. A les municipals hem presentat 290 candidatures i 30 d'adherides, tindrem 12.000 persones en campanya i esperem obtenir uns 400 regidors.

—Amb una participació entre el 63% i el 64%, el marge per a superar el llistó del 5% és de 110.000 vots. L'any 2003, l'última volta que us presentàreu sols a les eleccions autonòmiques, va obtenir-ne 114.000. La cosa va realment justa...